

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/35/2019
Identifikačné číslo spisu: 2018200089
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2018200089.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: O. N. U., nar. XX.X.XXXX, bytom C. Z. Č. XXXX, XXX XX C. Z., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., Dobšinského 12, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 24178-3/2018-BA zo dňa 18.1.2018, o kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trnave, č. k. 43Sa/7/2018-71 zo dňa 15. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 43Sa/7/2018-71 zo dňa 15. októbra 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Trnave rozsudkom, č. k. 43Sa/7/2018-71 zo dňa 15. októbra 2018, podľa ust. § 190 zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku, ďalej len (S.s.p.) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 24178-3/2018-BA zo dňa 18.1.2018, ktorým žalovaná podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta č. 700-0611395417-GC04/17 zo dňa 17.7.2017 predpisujúce žalobkyni za obdobie júl 2007 až december 2007 a január 2008 až jún 2008 poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie a poistné na rezervný fond v celkovej výške 1 053,37 eur, resp. toto rozhodnutie na odvolanie žalobkyne iba čiastočne zmenila vypustením časti textu týkajúcej sa § 152a zákona o sociálnom poistení z výroku rozhodnutia. O trovách konania rozhodol krajský súd poukazom na skutočnosť, že v tomto konaní úspešnej žalovanej ako správneho orgánu žiadne trovy nevznikli.

2. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval, že skutkové okolnosti prípadu týkajúce sa najmä vydania povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia a jeho zrušenia, licencie žalobkyne na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) ku dňu 28.2.2006 neboli v konaní medzi účastníkmi spornými, rovnako ako skutočnosť, že žalobkyňa za vyššie uvedené mesiace povinné poistné neodviedla (v tomto smere žalobkyňa voči záverom žalovanej nenamietala). Sporným medzi účastníkmi zostalo, či žalobkyňa v období mesiacov júl 2007 až jún 2008 bola alebo nebola povinne nemocensky a dôchodkovo poistená a v tejto súvislosti povinná poistné odvádzať. Podľa obsahu spisového materiálu, v súlade s tvrdením žalovanej, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Galanta č. 0600003817-GC09/17 zo dňa 27.1.2017 bolo určené, že samostatne zárobkovo činnou osobou O.. N. U. nezaniklo dňa 28.2.2006 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie. V spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím odvolacieho orgánu - ústredia č. 32955-2/2017-BA zo dňa 25.5.2017, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 6.6.2017.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 128 ods. 1 až 11, § 141 ods. 1, § 144 ods. 1, § 172 ods. 1, § 185 ods. 4 citovaného zákona, podľa ustanovení tretej hlavy tretej časti zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku.

4. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodovacia súdna prax vo vzťahu k otázke, či licencia L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe vydaná podľa § 68 ods. 1 písm. a) zák. č. 578/2004 Z. z. bez ďalšieho zakladá pre jej držiteľa pre účely sociálneho poistenia postavenie samostatne zárobkovo činnou osobou, riešenej v konaniach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne o zániku sociálneho poistenia, nie je vzhľadom na nejednoznačnosť súvisiacej právnej úpravy jednotná a ustálená. Práve uvádzaná spornosť zániku sociálneho poistenia odôvodňuje postup Sociálnej poisťovne podľa § 178 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení - rozhodovanie o zániku poistenia, tak, ako bolo v prípade žalobkyne realizované právoplatným rozhodnutím pobočky Galanta zo dňa 27.1.2017 v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu zo dňa 25.5.2017.

5. Ďalej krajský súd uviedol, že rozhodnutie vo veci zániku povinného poistenia žalobkyne vydané kompetentným správnym orgánom nie je predmetom tohto konania, preto naň krajský súd v zmysle ust. § 132 S.s.p. (zák. č. 162/2015 Z.z.) prihliadal a vychádzal z takto stanovenej doby povinného poistenia žalovanej v celom rozsahu odôvodňujúcej záver o porušení odvodovej povinnosti a dôvodnosti predpísania poistného, samotná výška ktorého žalobkyňou spochybnená nebola.

6. V súlade s právnou argumentáciou žalovaného správneho orgánu považoval krajský súd za potrebné konštatovať, že zákon o sociálnom poistení v ustanovení § 172 ods. 1 vylučuje použitie všeobecného predpisu o správnom konaní na konanie vo veciach sociálneho poistenia, pričom podľa jeho špeciálnej právnej úpravy obsiahnutej v § 185 ods. 4 je konanie začínajúce na podnet organizačnej zložky poisťovne začaté odo dňa vykonania prvého úkonu voči účastníkovi konania. Súdnou praxou i právnou teóriou bolo ustálené, že za takýto prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, v danom prípade rozhodnutia o predpísaní poistného, charakter ktorého neposkytuje ani žiadne logické dôvody pre zotrvanie na požiadavke súčinnosti s účastníkmi konania pred vydaním rozhodnutia. Krajský súd preto ako nedôvodnú posudzoval aj námietku žalobkyne týkajúcu sa porušenia zásady vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 2 správneho poriadku.

7. Z vyššie uvádzaných dôvodov krajský súd v napadnutom rozhodnutí žalovanej a v jeho vydaní predchádzajúcom postupe správnych orgánov vo veci nezistil žalobkyňou namietané pochybenia, ktoré by zakladali niektorý z dôvodov zrušenia rozhodnutia upravených procesným predpisom, a preto žalobu podľa § 190 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť žalobkyne

8. Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně v zákonné lhůtě kasační stížnost, protože krajský soud porušil zákon tím, že rozhodl na základě nesprávného právního posouzení (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) a nesprávným procesním postupem znemožnil účastníkovi konání, aby uskotočnil jemu patriace procesní práva v také míře, že došlo k porušení práva na spravedlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) Navrhla, aby kasační soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil na další konání.

9. Žalobkyně úvodem svoje kasační stížnosti poukázala na to, že obsah práva na spravedlivý soudní proces nespočívá jen v tom, že osobám nemožno bránit v uplatnění práva nebo ich diskriminovat při jeho uplatnění. Obsahem tohoto práva je i relevantné konání soudů a jiných orgánů Slovenské republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Taktiež uviedla, že súčasťou obsahu základného práva na spravedlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). V tejto súvislosti žalobkyně poukázala na to, že v samotnej žalobe uviedla, že v konaní pred žalovanou namietala premlčanie predpísaného poistného v zmysle ust. § 147 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a poukázala na to, že žalovaná sa nesprávne vysporiadala so vznesenou námietkou premlčania. Krajský súd sa touto žalobnou námietkou v odôvodnení rozhodnutia nijako nevysporiadal, čím došlo podľa jej názoru k porušeniu práva na spravedlivý proces. V tejto súvislosti poukázala na bod 16 rozsudku.

10. Ďalej žalobkyně citovala ust. § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z., pričom mala za to, že súčasťou preskúmania zákonnosti postupu a rozhodovania žalovanej o predpísaní poistného nemôže byť len preskúmanie správnosti výpočtu predpísaného poistného, ale súčasťou musí byť aj preskúmanie zákonnosti obdobia, za ktoré je poistné predpísané, t. j. preskúmaniu musí podliehať aj dátum zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia a to aj napriek tomu, že o tejto otázke bolo už právoplatne rozhodnuté, pretože v zmysle § 198 ods. 1 citovaného zákona je žalovaná viazaná iba právoplatným rozhodnutím o predbežnej otázke len vtedy, ak o otázke rozhodol iný orgán. Teda žalovaná nie je viazaná vlastnými právoplatnými rozhodnutiami o predbežnej otázke, a je povinná v ktoromkoľvek konaní preskúmať všetky otázky a skutočnosti dôležité pre rozhodnutie vo veci samej (a to aj opakovane). Z uvedených dôvodov mala žalobkyně za to, že krajský súd sa mal zaoberať aj tým, či žalovaná v rámci konania o predpísanie poistného preskúmavala, či predpisuje poistné v období určenom v súlade so zákonom.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej stížnosti žalobkyne

11. Žalovaná vo svojom vyjadrení k podanej kasačnej stížnosti žalobkyne uviedla, že v kasačnej stížnosti neboli vznesené také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia ani relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie rozhodnutia. Žalovaná sa i naďalej pridržiavala svojho vyjadrenia k žalobe.

12. Žalovaná sa nestotožnila s názorom žalobkyne, že súčasťou preskúmania zákonnosti rozhodnutia vo veci predpísania poistného je aj dátum zániku povinného poistenia. Uviedla, že rozhodovať o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch je na základe zákona č. 461/2003 Z. z. vecne príslušná len Sociálna poisťovňa, ktorá ako jediná vykonáva sociálne poistenie. Preto nemožno považovať zánik sociálneho poistenia za predbežnú otázku, na ktorú je potrebné odpovedať v rámci konania vo veci predpísania poistného na sociálne poistenie, keďže v oboch prípadoch je vecne príslušná na rozhodnutie výlučne Sociálna poisťovňa.

13. Žalovaná zastávala právny názor, že ak Sociálna poisťovňa v samostatnom konaní rozhodla o zániku sociálneho poistenia žalobkyne, je povinná v ďalšom konaní, t. j. konaní vo veci predpísania poistného, prihliadať na právoplatné rozhodnutie, ktorým sa konečným spôsobom upravil status žalobkyne na účely

sociálneho poistenia. Právoplatné rozhodnutie vo veci zániku sociálneho poistenia, vydané kompetentným orgánom, žalobkyňa nenapadla žalobou, a preto je otázka zániku sociálneho poistenia žalobkyne právoplatné vyriešená.

14. Právne postavenie žalobkyne, ako samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia, bolo konečným spôsobom upravené dňom 6. júna 2017, t. j. dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia sociálnej poisťovne, ústredie č. 32955-2/2017-BA, zo dňa 25. mája 2017, vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, ktorého zákonnosť nebola žalobkyňou v zákonnej dvojmesačnej lehote napadnutá žalobou na krajskom súde. Opätovnému posudzovaniu zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia v rámci konania vo veci predpísania poistného teda bránila prekážka právoplatne rozhodnutej veci.

15. Žalovaná sa v plnom rozsahu stotožnila s právnymi závermi krajského súdu vyjadrenými v napadnutom rozsudku a navrhla, aby najvyšší súd kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 43Sa/7/2018-71 zo dňa 15. októbra 2018 ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podanej kasačnej sťažnosti žalobkyne (§ 453 ods. 1 S.s.p.), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

17. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 43Sa/7/2018-71 zo dňa 15. októbra 2018, ktorým krajský súd žalobu žalobkyne zamietol.

18. Predmetom preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej č. 24178-3/2018-BA zo dňa 18.1.2018, ktorým žalovaná podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta č. 700-0611395417-GC04/17 zo dňa 17.7.2017 predpisujúce žalobkyňi za obdobie júl 2007 až december 2007 a január 2008 až jún 2008 poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie a poistné na rezervný fond v celkovej výške 1 053,37 eur, resp. toto rozhodnutie na odvolanie žalobkyne iba čiastočne zmenila vypustením časti textu týkajúcej sa § 152a zákona o sociálnom poistení z výroku rozhodnutia.

19. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. S.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

20. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci (§ 119 S.s.p.).

21. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 S.s.p.).

22. Povinnosťou správneho súdu v procese súdneho prieskumu je postupovať v intenciách právnej úpravy ustanovenej v druhej a tretej časti S.s.p. Taktiež povinnosťou správneho súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej je v súlade s § 139 S.s.p. uviesť stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax a dať odpoveď na zásadné otázky týkajúce sa predmetu súdneho prieskumu nastolené žalobcom v žalobe. Súčasne povinnosťou súdu je dbať aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať.

23. Kasačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku správneho súdu a postupu mu predchádzajúceho v rozsahu kasačných námietok mal preukázať, že krajský súd v procese súdneho prieskumu začatého na základe žaloby žalobkyne náležite nepostupoval v zmysle zákonných procesných pravidiel nastolených zákonodarcom v štvrtej hlave druhej časti Správneho súdneho poriadku.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

24. Kasačný súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis, zistil, že žalobkyňa v administratívnom konaní, ako aj v žalobe namietala premlčanie práva Sociálnej poisťovne predpísať poistné. Žalobkyňa nesúhlasila s názorom žalovanej, že pre predpísanie poistného je rozhodujúci dátum vydania rozhodnutia. Mala za to, že poistné je predpísané až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa poistné predpisuje, nakoľko až právoplatnosťou rozhodnutia rozhodnutie nadobúda právne účinky. V tej súvislosti poukázala na ust. § 147 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., v ktorého zmysle právo vymáhať poistné sa premlčí za šesť rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa poistné predpísalo. Nesúhlasila ani s tým, že predpísanie poistného sa viaže na dátum vydania rozhodnutia bez toho, aby bolo rozhodnutie doručené účastníkovi konania. Takýto názor považovala za rozporný so zásadou právnej istoty a zákazom ľubovôle orgánom verejnej správy, nakoľko adresát rozhodnutia by nemal istotu, či rozhodnutie bolo skutočne vydané v deň uvedený na rozhodnutí, či nedošlo k vydaniu rozhodnutia neskôr ako je uvedené na rozhodnutí, napr. za účelom zmarenia premlčania predpísania poistného. Vzhľadom na uvedené bola žalobkyňa presvedčená, že žalovaná sa nesprávne vysporiadala so vznesenou námietkou premlčania.

25. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu bolo zrejmé, že ten skutkové okolnosti prípadu týkajúce sa najmä vydania povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia a jeho zrušenia, licencie žalobkyne na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) ku dňu 28.2.2006 nepovažoval v konaní medzi účastníkmi za sporné, rovnako ako skutočnosť, že žalobkyňa za vyššie uvedené mesiace povinné poistné neodviedla (v tomto smere žalobkyňa voči záverom žalovanej nenamietala). Sporným medzi účastníkmi, tak ako to ustálil krajský súd, zostalo, či žalobkyňa v období mesiacov júl 2007 až jún 2008 bola alebo nebola povinne nemocensky a dôchodkovo poistená a v tejto súvislosti povinná poistné odvádzať.

26. Ďalej krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodnutie vo veci zániku povinného poistenia žalobkyne vydané kompetentným správnym orgánom nebol predmetom tohto konania, súd naň v zmysle § 132 S.s.p. (zák. č. 162/2015 Z. z.) prihliadol a vychádzal z takto stanovenej doby povinného poistenia žalovanej v celom rozsahu odôvodňujúcej záver o porušení odvodovej povinnosti a dôvodnosti predpísania poistného, samotná výška ktorého žalobkyňou spochybnená nebola. Krajský súd však nechal úplne bez povšimnutia zásadnú námietku žalobkyne ohľadom premlčania práva žalovanej predpísať dlžné poistné. Pokiaľ mal krajský súd za to, že poistné bolo predpísané dôvodne, bolo jeho povinnosťou sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať, na základe akých skutkových a právnych

záverov dospel k dôvodnosti predpísania poistného, a to aj s ohľadom na vznesenú žalobnú námietku.

27. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy povinnosťou správneho súdu v rámci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich, bolo postupom podľa právnej úpravy ustanovenej v druhej a tretej časti Správneho súdneho poriadku v súlade so základnými procesnými zásadami konania, preskúmať zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov a v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite odôvodniť svoje skutkové zistenia a právne závery, teda rozsudok odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, v akom rozsahu vykonal súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovaného a postup mu predchádzajúci, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v žalobe a zodpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom súdneho prieskumu. V danom prípade vysporiadať sa so zásadnou námietkou žalobkyne, ohľadom premlčania práva žalovanej predpísať dlžné poistné.

28. Povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť zákonom predpokladaným spôsobom plynúcim z ust. § 139 ods. 2 S.s.p. predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces.

29. Kasačný súd upriamuje pozornosť na to, že problematike týkajúcej sa povinnosti súdu náležite zdôvodniť svoje rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v náleze č. sp. zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010. Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovoľnú pri rozhodovaní, je povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia rozhodnutia teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností neboli zhodnotené. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a formulovať odôvodnenie je povinný spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

30. Aj z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp. zn. II. ÚS 675/2014-40 vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP (aktuálne § 139 ods. 2 SSP; pozn. súdu) v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou

účastníkov konania pred svojvôľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany ... . Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

31. Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) - napr. v rozhodnutí *Kraska c. Švajčiarsko* z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30 konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (*García Ruiz c. Španielsku* z 21. januára 1999).

32. Judikatúra ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

33. Vzhľadom k uvedenému kasačný súd v danej veci považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu za nejasné a neurčité, keď prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku neuviedol jasným a zrozumiteľným spôsobom svoju právnu úvahu, na základe ktorej prijal svoj záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného, pričom zásadnej námietke žalobcu nevenoval žiadnu pozornosť, v dôsledku čoho odôvodnenie rozsudku trpí vadou vykazujúcou znaky formalizmu a arbitrárnosti. Súd prvého stupňa teda náležite nepostupoval v intenciách zákonnej úpravy Správneho súdneho poriadku, a ani v intenciách ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a ESLP. Skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa náležitým spôsobom nevyplýva jasná a určitá odpoveď na zásadný argument žalobkyne k nezákonnosti rozhodnutia žalovanej, namietajúci v žalobe a ani jeho právna úvaha, podmieňujúca jeho záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného, má za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces.

34. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie bez toho, aby sa ďalej zaoberal kasačnými námietkami smerujúcimi k meritu veci.

35. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť pri zohľadnení aj ďalších kasačných námietok žalobkyne. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

36. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.